

Datum: 09.08.2018

Medij: Dnevnik

Rubrika: Kultura

Autori: M. Stajić

Teme: manifestacije važne za Mađare u Vojvodini

Napomena:

Površina: 420

Tiraž: 10000

Naslov: Umetnost improvizacije

Strana: 10

ИНТЕРВЈУ: ЛАЈКО ФЕЛИКС, ВИОЛИНИСТА И КОМПОЗИТОР

Уметност импровизације

Виолиниста експлозивног темперамента, композитор и аранжер самосвојног музичког микса, импровизатор и занесени визионар нових музичких хоризоната, једном речју витална појава у нашем уметничком универзуму коју је тешко стрпати у уобичајене жанровско-продуцентско-слушачке оквире – Лајко Феликс, одржаће 14. августа концерт у Новом Саду. На сцени Синагоге с њим ће бити гитариста из Мађарске Атила Шидо.

– Атилу знам од детињства, али до сада нисмо свирали заједно, бар не на овај начин како ћемо се представити у новосадској Синагоги. Али често сам свирао с гитаристима, истина не у последње време, али то је увек добра комбинација, барем за мене – гитара и волина – каже Лајко Феликс за „Дневник“, најављујући новосадски концерт.

● **Да ли вас још увек привлачи експериментисање формацијама с којима свирате, од трија у којем сте свирали цитру, Антал Брашњо виолу а Михаљ Курина цимбало, све до наступа са Војвођанским симфонијским оркестром?**

– И даље ме привлачи и вероватно то неће ни престати. Рецимо, ова комбинација са гитаром ће се у наредном периоду ширити, па ће ту бити и бас, можда и бубњеви... Заправо, неки крајњи циљ ми је да направим биг бенд у ком би били и цезери, и класичари, рокери... И који би, наравно, свирао моју музику.

● **Занимљиво је да вас никада нисам чуо у класичној камерној формацији, рецимо гудачком квартету?**

– Свирао сам са Баланеску квартетом, авангардним саставом који изводи и савремену уметничку музику, попут минималиста Филипа Гласа или Мајкла Најмана, али се прославио својим верзијама познатих тема групе Крафтверк. Наступићемо поново заједно у октобру, мада не свирамо класичну музику него моје композиције и неке њихове обраде.

● **Крећете се у својим композицијама и аранжманима широким пољем нестереотипне импровизоване музике. Да ли и због тога често истичете да се она може на прави начин доживети тек на концертима?**

– Вероватно има и добрих снимака, али за мене је свирка живо нешто најбоље. Е сад, за публику не знам (смех). Догоди се да ме импровизација одвуче у неком правцу којим после, када преслушам снимак, и не будем баш најзадовољнији, но, с друге стране, тренутак је тренутак. У датом тренутку је наишао такав талас и нема смисла накнадно паметовати. Заправо, и не слушам себе често на снимцима, не због суда о томе да ли је свирка била добра или лоша, већ једноставно не волим. Није то за мене, то је за публику.

● **Да ли вам се догодило да на неком концерту „ухватите“ добру импровизацију која вас се баш, баш свиди, па да је накнадно ипак запишете?**

– Постоје или се јаве неке теме које остају, и у тим композицијама није музицирање толико спонтано као у неким другим. Али оне су присутне безмало на сваком концерту.

Добар летњи баланс

● **Како вам пролази летња концертна сезона, да ли се криза финансирања програма у култури одразила и на ваш уобичајени ритам наступа?**

– Не пратим баш пуно шта се дешава на том финансијско-културном плану, ни код нас ни у Европи ни у свету. Једино што приметим то је да се број разноразних фестивала баш умножио, некад помислим да их је и превише. Лично, не могу да будем незадовољан. До краја лета имам још три концерта – овај у Новом Саду и потом још два у Мађарској. Прошло лето сам био баш пребукиран, ове године је боље – пронашао сам неки баланс.

Лајко Феликс и Атила Шидо

● **Како правити баланс између поштовања написаног и те спонтане игре тоновима?**

– Када свирам са класичним музичарима, њима је потребна партитура мојих композиција. Наравно, све време ја свирам другачије, док они поштују то што је написано. И није проблем да се то уклопи, јер је резултат као у цезу, где постоји основна матрица на чијим се темељима гради импровизација. Наравно, када свирам са симфонијским оркестром, доста зависи од диригента. Можда је њима мало теже са мном него када свирају са „класичарем“ као солистом, али увек то на крају испадне добро.

● **Где налазите, одакле црпите позитивну енергију која се осећа на сваком вашем концерту?**

– Све почиње од добре физичке енергије, коју човек стекне временом, али исто тако и не сме превише да се троши, у мом случају да се претерано развличим по концертима. Важно је да све буде у неком балансу.

● **Да ли је на глобалној сцени дошло до одређеног засићења на пољу који зовемо world music?**

– Морам признати да ја, у ствари, и не знам шта је то world music, мени је таква жанровска профилијација јако чудна. То је оно кад музичка индустрија не зна у коју би фиоку да тури то што продаје, па измисли назив. У сваком случају, не верујем у тезу о засићењу. Увек ће бити нових музичара, нових аутора, нове музике, нове енергије. Увек ће бити нешто ново. Уосталом, толико данас у свету има музичара, да је то невероватно.

● **У ком правцу се, по вама, креће савремена музика?**

– Не знам, али могу да се надам да неће више бити толико електричне музике, електронике, да ћемо се вратити више акустичном звуку.

М. Стајић

